

Juryrapport betreffende de toekenning van de Van der Knaap Prijs 2010

In September 2009 heeft het bestuur van de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen bekend gemaakt een prijs van € 10.000,- beschikbaar te stellen ter bekroning van oorspronkelijk onderzoek op het terrein van de economische en sociale geografie in brede zin, alsmede op het terrein van de stedelijke en regionale economie: de Van der Knaap Prijs.

De Van der Knaap Prijs is bedoeld als aanmoedigingsprijs voor onderzoekers die in het jaar van toekenning niet langer dan vier jaar geleden zijn gepromoveerd. De Prijs wordt toegekend aan één onderzoeker en is bedoeld voor Nederlanders en niet-Nederlanders die het te bekronen onderzoek binnen het kader van een Nederlandse instelling van onderwijs en/of onderzoek hebben verricht.

Het bestuur van de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen heeft hoogleraren en andere ervaren deskundigen in de desbetreffende wetenschappen verzocht, aanbevelingen in te dienen voor de toekenning van de Prijs. Dit verzoek heeft geleid tot de inzending van zes aanbevelingen.

Door het bestuur van de Maatschappij is tegelijkertijd een jury ingesteld die de aanbevelingen en de bijbehorende dissertaties heeft beoordeeld. De jury bestond uit vier leden van de Maatschappij, Dr. R.A. Boschma, Dr. A. Felling, Dr. G.A. van der Knaap en Dr. S. Musterd. De jury vergaderde op 7 juni 2010 onder voorzitterschap van de ondervoorzitter van de Maatschappij, mevrouw Mr. M.E. Bierman-Beukema toe Water en in aanwezigheid van de secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen, Mr. A. Soeteman, geassisteerd door secretaris mevrouw Drs. S. van Manen.

De jury heeft unaniem besloten Dr. Frank Neffke voor te dragen als prijswinnaar. De jury was zeer onder de indruk van zijn proefschrift.

Motivering voor de toekenning van de Van der Knaap Prijs aan Dr. F.M.H. (Frank) Neffke.

De jury heeft eenstemmig en met genoegen de heer Neffke geselecteerd als de voor te dragen prijswinnaar voor de Van der Knaap Prijs 2010. De kwaliteit van alle genomineerde proefschriften werd zeer hoog geacht, maar de dissertatie van de heer Neffke stak nog boven dat hoge niveau uit.

De heer Neffke heeft excellent en baanbrekend onderzoek verricht waarin de invloed van technologische dynamiek en gerelateerdheid van bedrijven op agglomeratievoordelen is onderzocht.

Na vastgesteld te hebben dat de literatuur geen eenduidig antwoord heeft op de vraag of economische diversiteit of juist specialisatie in steden de beste uitgangspunten biedt voor stedelijk economische groei, heeft Neffke op basis van uitvoerig empirisch onderzoek vastgesteld dat agglomeratievoordelen context-afhankelijk zijn en niet constant zijn gedurende het 'leven' van een sector, maar juist afhankelijk van de technologische ontwikkeling van de sector zelf. Diversiteit blijkt vooral gunstig in de meer experimentele, levensfase van een sector, maar niet meer daarna. Volwassen sectoren hebben meer voordeel van gespecialiseerde clusters.

Daarnaast heeft hij aangetoond dat teveel op elkaar lijkende sectoren weinig van elkaar te leren hebben; te weinig op elkaar lijkende sectoren hebben evenmin een basis voor het vormen van relaties. Sectoren die enigszins met elkaar verwant zijn, hebben het meest profijt van agglomeratie. Daardoor is de waarschijnlijkheid groter dat een bedrijf dat zich buiten een regio bevindt, maar sterk gerelateerd is aan de sectoren in de regio, naar de betreffende regio zal komen, vergeleken met een bedrijf dat geen relaties heeft met sectoren in de regio. Omgekeerd blijkt de kans dat bedrijven een regio verlaten het grootst als deze technologisch perifeer zijn, dat wil zeggen niet gerelateerd aan de meeste andere sectoren in de regio. Voor dit deel van het onderzoek ontwikkelde Neffke een innovatieve en precieze Revealed Relatedness Index.

Met zijn dynamisch perspectief op de studie van agglomeratievoordelen en zijn aandacht voor de kwalitatieve samenstelling van regionale economieën, heeft hij een belangrijke verbinding weten te leggen met de studie van de evolutionaire economische geografie. Hij brengt hierdoor nieuwe inzichten naar voren, die ook empirisch toetsbaar blijken te zijn. In methodologisch opzicht heeft Neffke naast de Revealed Relatedness Index een aantal andere vernieuwingen gerealiseerd, onder andere op het gebied van de analyse van agglomeratievoordelen met panel data waarbij de populatie maar zeer weinig verandert in de tijd, maar ook door zijn analyse van de interactie tussen survival rates van bedrijven en agglomeratievoordelen.

Dr Neffke heeft het onderzoek uitgevoerd aan de Universiteit Utrecht, afdeling Economische Geografie, onder leiding van Prof. dr. Ron Boschma en Prof. dr. Koen Frenken en is aldaar cum laude gepromoveerd op 10 juli 2009. Hij is thans verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.